

'n HOESBREEF

UITGAVE VAN STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER

Nominaties SHSEL-Erfgoedprijs

De Historische Sociëteit reikt in dit jubileumjaar de eerste SHSEL-Erfgoedprijs uit. Daarvoor konden tot 1 januari nominaties worden ingediend, waaruit de Commissie van Voordracht een winnaar zal kiezen. Deze winnaar wordt op de jaarvergadering in april bekendgemaakt. De Erfgoedprijs bedraagt 500 euro en wordt vanaf nu elke twee jaar uitgereikt.

De drie genomineerden:

► De **'Gouden Bocht van Enschede'**, het bekende ensemble Jugendstilpanden aan de Ripperdastraat (9-11, 17, 19, 21).

Zes van de panden zijn sinds mei 2016 eigendom van Bijzonder Ontwikkelaar BijOnt. Voordien waren ze eigendom van het Medisch Spectrum Twente. BijOnt wil de panden met respect voor het cultuur-historische karakter en de schoonheid van de woonhuizen in ere herstellen en hun grandeur en beeldbepalende functie teruggeven, de panden behouden en waar mogelijk versterken en toekomstbestendig maken.

► Het **transformatorhuis** aan de Blijdensteinlaan 85 dat is verbouwd tot galerie en werkruimte. Achter het gebouw is een tuin met buurtbibliotheek gecreëerd.

Het Transformatorhuis is een oud industrieel gebouw dat de spinnerij Bamshoeve van stroom heeft voorzien. Ontworpen door architect G.J.Beltman en in 1959 gebouwd met gelden van de Marshallhulp. Het Trafohuis is enig in zijn soort in Nederland. Het is overgedragen aan de Stichting Industrieel Erfgoed Enschede en heeft een nieuwe bestemming gekregen.

► De heer **Olaf Visscher** voor zijn vele activiteiten op het gebied van (behoud van) erfgoed. Hij is onder meer als vrijwilliger beheerder van het archief van de Edwina van Heek Stichting op Landgoed Zonnebeek.

▲ De Gouden Bocht aan de Ripperdastraat.

▲ Transformatorhuis aan de Blijdensteinlaan.

Foto: Stichting Industrieel Erfgoed Enschede

Herinnering betaling contributie 2018

► Eind 2017 is u verzocht de contributie voor 'n Sliepsteen in 2018 voor 1 februari over te maken aan de SHSEL. Helaas heeft nog niet iedereen aan dit verzoek gehoor gegeven.

Bij deze nogmaals het verzoek de contributie van **€ 14,50** (voor buitenlandse adressen € 25) over te maken op bankrekening NL 37 INGB 0004 9391 76 t.n.v. de Historische Sociëteit Enschede Lonneker, onder vermelding van uw postcode en huisnummer.

'n HOESBREEF

Stichting Historische Sociëteit Enschede - Lonneker

Nieuwsbrief voor SHSEL-contribuanten
www.shsel.nl

Redactie:

Ingrid Astrego, Javastraat 26,
7512 ZJ Enschede. (053) 431 72 89 of
astrego@kpnmail.nl

Secretariaat:

Gerard Hemelt,
Suze Groeneweglanden 14,
7542 NM Enschede, 06 197 255 77
secre.shsel@gmail.com

'n Sliepsteen

Contribuanten ontvangen vier keer per jaar ons historisch blad 'n Sliepsteen. Redactie:
Geert Bekkering, (053) 430 06 91
of g.h.bekkering@home.nl

<https://www.facebook.com/SHSEL/>

Onze documentatie is te raadplegen in Prismare, ruimte 1.07 Roomweg 167 maandag 10-12 uur vrijdag 14-16 uur. Contribuanten ontvangen ons kwartaalblad 'n Sliepsteen www.shsel.nl

De Historische Sociëteit Enschede-Lonneker heeft bij de belastingdienst de status van culturele ANBI. Dat betekent dat een gift aan de sociëteit voor 125 procent kan worden afgetrokken van de inkomstenbelasting en voor 150 procent van de vennootschapsbelasting. Een ANBI is een algemeen nut beogende instelling. Die mag zich culturele ANBI noemen als de instelling voor minstens 90 procent actief is op cultureel gebied. De Historische Sociëteit is dat.

Alles verandert

Het was een mooi begin van ons jubileumjaar. Zo'n honderd

mensen waren naar de Ontmoetingskerk gekomen om elkaar een goed nieuwjaar en ons een mooi jubileumjaar toe te wensen. Kor Feringa keek terug op vijftig jaar activiteiten van de SHSEL. Jan Brummer presenteerde onze jubileum-

uitgave, een oude stadsplattegrond van Enschede uit 1907. Wethouder Jeroen Hatenoer liet zich verlokken de sociëteit aan zijn hart te drukken en verder ... was het gewoon gezellig.

Een mooie avond. Duidelijk werd ook weer dat als één ding altijd gegolden heeft, dan is het dat alles steeds verandert. Voor leden van een sociëteit, leden die zich bezighouden met de geschiedenis van Enschede, is dat duidelijk. Ook onze stad verandert voortdurend, groeit en richt zich intussen op totaal andere zaken dan honderd jaar geleden. Wij leven anders, hebben meer opleiding, meer welvaart, wonen beter, leven langer en hebben meer regie over ons eigen leven.

Generaties na ons zullen weer heel anders leven dan wij nu doen. Dat maakt geschiedenis zo interessant. We denken en handelen vanuit de kennis van nu en onze ervaringen uit het verleden. Die zijn bekend en dat maakt ons vaak, zonder dat we dat echt beseffen, behoudend. Na verloop van tijd leren we wel van nieuwe ervaringen en mogelijkheden en passen ons gedrag er dan op aan. Sommigen overigens zuchtend!

Regels en wetten worden veranderd om nieuwe inzichten of mogelijkheden te benutten, of om onrecht of gevaar af te wenden. Wie herinnert zich nog de enorme rijkdom van een kleine elite begin 20e eeuw en de armoede van het grootste deel van de bevolking? Dat onrecht leidde tot ontevredenheid en oprichting van de vakbonden. Die maakten zich sterk voor de positie van de arbeiders en maakten duidelijk dat ze macht wilden voor de gewone man. Er ontstonden daarop ook politieke bewegingen die de samenleving wel fundamenteel veran-

derden. Met resultaat. We gaan gemiddeld genomen langer naar school We zijn welvaarder geworden. Die kenniseconomie maakt oorlogen minder interessant. Er valt weinig meer te plunderen. Klassieke producten (grond, oogsten, machines etc.) die je kon roven of claimen zijn er niet zo veel meer. En we zijn ook slimmer geworden. Ons

grootste kapitaal zit vaak in ons eigen hoofd en onze computer. Daar komt bij dat we ook weten dat de kosten van een klassieke oorlog voor alle partijen enorm zijn. Een onverwacht effect van nieuwe ontwikkelingen?

Omdat we meer welvaart hebben en meer ziekten kunnen bestrijden, worden we steeds ouder. Dat we ouder worden heeft gevolgen voor het denken over ons pensioen. Als we over 25 jaar gemiddeld bijna honderd jaar kunnen worden, betekent dat dat we langer kunnen en moeten werken. Wat betekent dat voor onze carrières als je weet dat je na je 25e levensjaar geen veertig, maar vijftig of zelfs zestig jaar moet werken? Mijn vrouw zei: wat betekent dat voor relaties als je tachtig jaar samen moet doorbrengen? Ook een boeiende vraag!

Wij zijn gewend vaak terug te kijken, omdat we geïnteresseerd zijn in onze geschiedenis. Maar denken over de toekomst, de mogelijkheden die nieuwe ontwikkelingen met zich meebrengen? En dan met name onbedoelde neveneffecten? Zeker zo belangrijk, maar daar kijken we vaak vanuit een wat defensieve houding naar, denk maar aan onze pensioendiscussies.

Desondanks, de samenleving past zich altijd aan en een nieuw evenwicht wordt gevonden. Omdat je je gedrag aan moet passen, verandert de wereld en ontstaan weer nieuwe werkelijkheden die ons met nieuwe kansen en problemen confronteren.

En die wetenschap is ook voor geïnteresseerden in de geschiedenis een mooie uitdaging. Alles verandert, voortdurend.

Dick Buursink
voorzitter

Geslaagde nieuwjaarsbijeenkomst

▲ Wethouder Jeroen Hatzenboer brengt een cadeautje mee voor de jarige Historische Sociëteit.

▲ Kor Feringa vertelt anekdotes uit vijftig jaar SHSEL.

▲ Bijpraten in de pauzes

Foto's: Margaret Brummer

Zo'n honderd mensen trok de nieuwjaarsbijeenkomst van de Historische Sociëteit op 16 januari in de Ontmoetingskerk, beduidend meer dan in vorige jaren. De reden daarvoor is niet duidelijk, maar in elk geval werd het door de meeste aanwezigen ervaren als een heel gezellige bijeenkomst.

Kor Feringa – oud-secretaris van het bestuur en voorzitter van de Documentatiecommissie -vertelde aansprekende anekdotes over vijftig jaar SHSEL, de

voorzitter ondervroeg de wethouder en de jubileumcommissie presenteerde haar plannen en een honderd jaar oude kaart van Enschede die is gerestaureerd en herdrukt.

Eric Heijink gaf nog wat toelichting op de onthulling van een herdenkingsplaque voor de bemanning van een in de oorlog neergestorte Lancaster-bomwerper en voorzitter Paul van Wijk van de Monumentencommissie maakte de nominaties voor de nieuwe SHSEL-Erfgoedprijs bekend.

Wethouder Jeroen Hatzenboer bracht

een cadeautje mee voor de jarige sociëteit: professionele digitaliseringsapparatuur die in de Twentse Welle wordt neergezet en de financiële cadeautjes die hij zelf krijgt bij zijn afscheid dit jaar. Deze schuift hij door naar de SHSEL. Ook de Historische Kring Boekelo en de stadsgidsen waren met een presentje vertegenwoordigd op onze gecombineerde nieuwjaars- en jubileumreceptie. En tussen de verhalen door was er voor de aanwezigen ruim gelegenheid om bij te praten. Daar werd volop gebruik van gemaakt.

Tweede fase Foto Archief Twente

▲ **Eind vorig jaar heeft een groep vrijwilligers in Oldenzaal de persfoto's uit het archief van De Twentsche Courant en Tubantia geselecteerd en gescand. Onder hen waren een aantal contribuanten van de Historische Sociëteit Enschede-Lonneker die de dozen 'Enschede' voor hun rekening namen. De foto's dateren uit de periode 1955-1995. Deze 'scanploeg' is nu begonnen met het schrijven van toe-**

lichtingen (meta-informatie) bij de circa 10.000 persfoto's uit de gemeente Enschede. Dat is een tijdrovende klus waarvoor de leden elke vrijdagochtend bijeenkomen in onze ruimte in Prismare. Als het werk gedaan is, komen de persfoto's beschikbaar op internet.

V.l.n.r.: Karel Ringenoldus, Herman van der Horst, Jan Zweerink en Jan ter Haar.

Foto: Jan Brummer

Contactpersonen commissies

► Binnenstadcommissie

Hans Jansen (053) 4354870
Email: hansjansen@shsel.nl

► Boerderijcommissie

Jan Goolkate (053) 435 90 44
Email: janguolkate@shsel.nl

► Documentatiecentrum

Kor Feringa (053) 477 45 95
Email: korferinga@shsel.nl

► Foto- en verhalencommissie

Jan Breteler
Email: janbreteler@shsel.nl

► Monumentencommissie

Cees van der Velde, 06 4735 43 59 of 06 4208 92 50, ceesvandervelde@shsel.nl

► Loakstenen- en begraafplaatsencommissie

Harry van der Sleen (053) 852 24 94
Email: loakstenen@shsel.nl

► PR-commissie

Ben Broen, 06 835 30 607
Email: benbroen@shsel.nl

► Redactie 'n Sliepsteen

Geert Bekkering (053) 430 06 91
Email: geertbekkering@shsel.nl

► Historische Kring Glanerbrug

Joop Kwakman (053) 461 38 53
Email: joopkwakman@shsel.nl

► ICT

Tijbbe Knol Email: tjbbeknol@shsel.nl

▲ **Inleidend woord van Eric Heijink**

Foto: Jan Brummer

Plaquette onthuld

► Onder grote belangstelling is op 21 januari in het Muziekcentrum de plaquette onthuld ter herinnering aan de omgekomen bemanning van een geallieerde bommenwerper. De Lancaster stortte in 1943 brandend neer op het centrum van Enschede, nadat hij was beschoten door een Duitse nachtjager. Doordat

de bommenlading niet ontplofte, bleef het centrum gespaard. De zeven jonge bemanningsleden liggen begraven op de Oosterbegraafplaats.

De Historische Sociëteit is een van de sponsors van het plaatsen van de plaquette.

Filmavond sociëteitsavond nieuwe stijl

De maandelijkse sociëteitsavonden van de Historische Sociëteit bestaan niet meer, maar dat wil niet zeggen dat ze nooit meer gehouden worden. Contribuanten met een goed idee of een goed verhaal worden van harte uitgenodigd zo'n avond te organiseren (na overleg met het bestuur) en verder is afgesproken dat de commissies van de sociëteit elk een avond voor hun rekening nemen. De aftrap wordt gedaan door de Fotoverhalencommissie.

Deze eerste sociëteitsavond nieuwe stijl is op **donderdag 15 maart** in de Ontmoetingskerk aan de Varviksingel 139. Aanvang: 19.30 uur (zaal open om 19.00 uur).

Programma:

Voor de pauze vertoont Paul Snellink (lid van de jubileumcommissie) een door hem gemaakte film van 45 minuten over de singels. Rijdend over de singels van nu worden telkens (veelal zwart-wit) beelden van vroeger vertoond.

▲ *Deel van de singelring.*

Foto: Jan Astrego

Na de pauze vertoont Chris van Oosterwijk (bekend van de Twentse Filmbank) een 60 minuten lange film samengesteld uit diverse oude, aan elkaar gekoppelde

zwart-wit films. Eveneens zeer de moeite waard. Ook niet-contribuanten zijn van harte welkom.

▲ *PR-commissie in actie: Ben Broen en Margien Veldhuijsen.*

Terugblik PR-commissie

De Promotiecommissie heeft deze maand teruggekeken op 2017 en is tevreden over de behaalde resultaten. Daarna is gekeken hoe de commissie een bijdrage kan leveren aan het jubileumjaar van de Historische Sociëteit. Besproken is waar de promotiekraam dit jaar zal staan en hoe nieuwe medewerkers mee kunnen draaien in de promotie van de sociëteit. De commissie heeft een paar dozen met mooie boeken over Enschede-Twente-Overijssel en diversen ontvangen. De

commissie is hier erg blij mee en hoopt op meer. Elke maandagochtend van 10.00 tot 12.00 uur of vrijdagmiddag van 14.00 tot 16.00 uur kunnen boeken worden ingebracht in de SHSEL-ruimte in Prismare. Zo nodig kunnen boeken ook worden opgehaald. En mocht u nog oude nummers van 'n Sliepsteen zoeken ter aanvulling van uw collectie, kom gerust eens bij ons binnen. De koffie of thee staat klaar.

Ben Broen

Algemene Ledenvergadering

(Leden van het College van Bijstand en Advies)

Dinsdag 24 april 2018
Aanvang 19.30 uur

In de Ontmoetingskerk
(voorheen Vredeskerk)
Varviksingel 139 Enschede

Na de (meestal korte) jaarvergadering vertoont Enschedeër Jan van der Geest een film in twee delen over het stroomgebied van de Regge. Begin vorig jaar heeft hij bij de Historische Sociëteit zijn film over de Dinkel vertoond en die viel toen bijzonder in de smaak.